

DIN LAGĂRUL COMUNIST ÎN CEL DIN IUGOSLAVIA

În 1989, trei prieteni au hotărât să fugă din România. Adrian Bulacu, Puiu Sălăgean și Walter Pester aveau fiecare 21 de ani și curajul nebunesc de a fugi departe de o viață care devenise din ce în ce mai apăsătoare. Cei trei au plecat din Hunedoara fără se mai uita înapoi, conduși până la Herculan de tatăl lui Adrian. După trei zile de mers prin pădure și după ce au urmărit fiecare mișcare a grănicerilor, cei trei au intrat, la adăpostul întinerului, în Dunăre. Începe aventura vieții lor. Nici măcar nu bănuiau că nimic nu va mai fi la fel.

„Apa fierbea ca o ciorbă“

„Cred că apa avea peste trei kilometri lățime. Erau și curenții, dar era și teama de grăniceri. Și ne-am mai și dus trei kilometri în josul apei. Ne-am pierdut de Puiu, care a trecut ceva mai repede, pentru că avea labe. Băteau valurile ca o ciorbă care fierbe. Vedeam că pe malul sârbesc era beznă. Am stat cam patru ore în apă. Când am ajuns pe malul celălalt, se lăsa zorii. Nu mai puteam să îmi mișc degetele. Eram înghețați. Înotasem într-o apă plină de mizerie, lemne, copaci. Când am ieșit aveam dungi negre pe noi. Am dat cu mâna și s-a întins. Era vâsălină neagră de la vapoarele care mergeau pe Dunăre. Aveam o gențiță cu un tricou și o pereche de pantaloni și acte în pungă. Ne-am schimbat, dar pe Puiu îl pierduserăm. Gândul nostru era să mergem pe jos, să trecem granița în Austria. După scurt timp l-am regăsit și pe Puiu. Acesta era lovit, căzuse pe bolovani“.

În închisoare la Negotin

Sârbii nu păzeau Dunărea așa tare ca românii. Cei trei prieteni au fost prinși imediat, pe stradă. „Parcă ne doream să fim prinși. Am fost

De veghe la frontieră FOTO: Arhiva Poliției de Frontieră Române

duși în arestul poliției, iar apoi am fost transportați la închisoarea din Negotin. Am fost judecați și condamnați pentru că am intrat în țara lor în mod ilegal, fără acte. Pedepsa era de maximum o lună. În acest timp, am lucrat la o fabrică de brânzeturi. Am vrut să ne ascundem într-un WC și să fugim, dar nu am reușit. În acea perioadă am fost interviuat de două ori de autorități. Ne întrebau tot felul de lucruri despre ceea ce am făcut în România, de ce am plecat, ce făceau părinții. Ei adunau cât mai multe informații de la noi. Ne luau pe rând, ne puneau o grămadă de întrebări, ce ni se păreau fără sens. Ne dădeau impresia că verifică acele informații în țară. Nu ne

dădeam seama dacă e așa. Era teroarea atât de mare că ne dau înapoi, încât credeam orice ni se spunea. În pușcărie ne-au separat unii de alții. Chiar și din închisoare au dat oameni înapoi în țară, dar aceștia erau puținii toți. Îi alegeau ei, nu știu după ce criterii. La două-trei zile mai venea un grup de români. Acest flux de români era tot mai mare de prin 1983 și tot creștea“, spune astăzi Adrian.

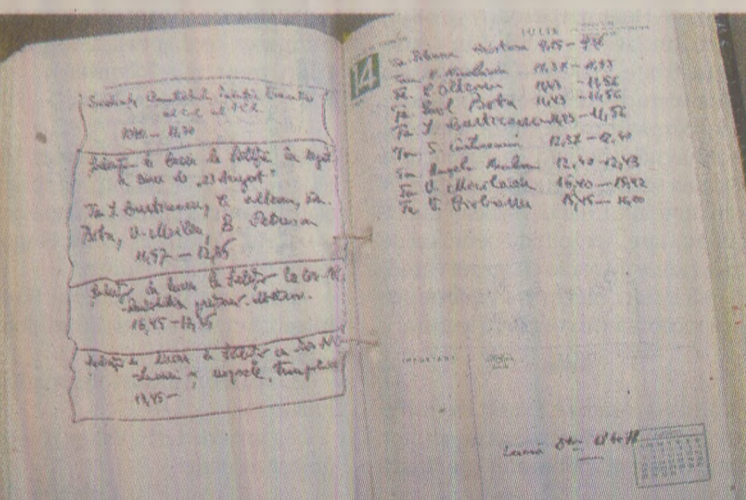
În lagărul din Padinska Skela...

După ispășirea zilelor de închisoare, cei trei prieteni au ajuns în lagărul de la Padinska Skela. Aici îi

așteptau niște condiții mizere. „Am ajuns să locuim și 40 într-o cameră de zece paturi. Nu mai eram cu Puiu sau cu Walter, de care fusese despărțit. Aveam în cameră și albanezi, și trei RDG-iști, care străbătuseră jumătate de Europă ca să poată ajunge în Germania Federală. Îmi amintesc că erau foarte tineri și plăngeau. Tot acolo, mai erau și niște hunedoreni. Unul dintre ei - Ovidiu Hada (n.r. - acesta a fugit din țară, trecând Dunărea înot, în luna iunie 1989. La 19 ani de la cele întâmplate, după ce a locuit în SUA, acesta s-a întors în țară și a fost ales primar al municipiului Hunedoara.“

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Vineri 14 iulie, la prima oră, la Cabinetul 2 a fost primită Poliana Cristescu (9:15-9:38).

Urmează o pauză în program (de telefoane, presupunem, ori „consultări“ la Cabinetul 1), după care începe prima dintre cele patru ședințe ale zilei, ședința CPEx (10:30 - 11:30).

Imediat după aceea, l-a primit pe șeful Protocolului de Stat Vasile Nicoliciu, apoi pe secretarul CC cu propagandă, Constantin Olteanu.

Interesant poate fi socotit următorul punct al programului ei, consențământul în agenda: „Ședință de lucru la Sălița în legăt. cu ziua de «23 August». Tov. S. Cărticeanu, C. Olteanu, Em. Bobu, V. Milea, B. Petrescu, 11, 57-12, 35“. Absențea Nicolae Ceaușescu. Prin urmare, secretarul general al partidului trecuse pe umerii noștri și importanța responsabilității politice a organizării zilei naționale (de atunci) a României. Fapt important intrucât aceasta presupunea și noutățile din interpretările ideologice ale genezei comunismului românesc. Ceaușescu a fost prezent, în schimb, la cele două ședințe de după amiază când s-au discutat rentabilizarea prețurilor la Metrou și „lacuri și vopsele“ (urmează cuvânt in-

descrisabil). Prezențe insolite la Cabinetul 2 au fost ministrul Sănătății Victor Ciobanu (15:45 - 16:00) și Angelo Miculescu (12, 40 - 12, 43).

Cel din urmă presupunem că trece prin Cabinetul 2 pentru o atenționare sau o precizare la solicitarea Elenei Ceaușescu. Miculescu era ambasador în China iar acolo se întâmplau lucruri interesante în vara lui '89. Pe deasupra, liderii chinezi erau în consens cu Ceaușescu în dezavuarea preteristicii lui Gorbaciov. Diplomatul Angelo Romeo Constantin Miculescu (1929-1999) se născuse la Constanța și avea ca bază profesia de inginer agronom. Începuse modest - deși la absolvirea institutului agronomic (1952), țara „plângea“ după astfel de specialiști -, ca referent pentru plante tehnice în minister, apoi șef de secție la un GAC din raionul Medias. După „o viață“ în ministerul de profil (între 1969-1971 și 1972-1981 fiind chiar ministru), atezându-se direct în elita diplomației. Miculescu deținea din 1983 demnitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al RSR în China, cumulând de doi ani și funcția de ambasador al României în RS a Uniunii Sovietice. Lavinia BETA

Ion Gheorghe Maurer, în centrul atenției la recepția oferită de ambasadorul Franței

14 iulie, ziua națională a Republicii Franceze, a fost marcată la Paris și în lume prin felurite ceremonii. În 1989 se împlinneau 200 de ani de la Revoluția Franceză. În Franța, „moștenirea“ Revoluției - cu ce s-au ales Europa și europenii de pe urma ei - era temă discutată și întoarsă pe toate fețele în coloquiile științifice, în presa culturală și de mass-media obișnuită.

La București, din felurite motive, importanța acordată momentului a fost seăzută. Jean Marie Le Breton, ambasadorul Franței la București, a oferit clasică recepție. La sfârșitul anilor '80, diplomații acreditați la

București cultivau opoziția internă și persoanele desemnate cu numele de „disidenți“. Zilele naționale ale statelor pe care le ofereau în capitala României reprezentau prilejuri oficiale de a-i invita. Prezența la recepțiile oferite de ambasadorii străini sugera că invitatul se bucură de atenție și, la nevoie, de sprijin.

La recepția oferită la 14 iulie de Jean Marie Le Breton, ambasadorul Franței în România, atenția invitaților a fost atrasă de prezența lui Ion Gheorghe Maurer. Personaj politic de prim rang, ocupase înalte demnități în stat mai multe decenii și era considerat autorul moral al desemnării lui Nicolae

Ceaușescu drept succesorul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej în fruntea partidului. Prezența lui Ion Gheorghe Maurer a fost remarcată de Coen Stork, ambasadorul Olandei. „Îmi aduc aminte că la 14 iulie 1989 a fost invitat și Ion Gheorghe Maurer de ziua națională a Franței, nimeni nu se gândea însă că va veni. A fost o mare surpriză prezența lui, iar mulți dintre ceilalți invitați s-au dus să stea de vorbă cu el. A sosit acolo exact la ora la care fusese invitat și a stat nici mai mult nici mai puțin decât patru ore! A băut o sticlă întreagă de coniac.“

(Continuare în pag. a II-a)

neabătută față de prevederile care jalonau evoluția României socialiste atât pentru următorul cincinal, cât și pe viitoarele două decenii.

Muncitorii - intelectuali

Punctul central al celei de-a doua zi a lucrărilor a fost cuvântarea pe

care tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut-o de la înalta tribună a Plenerii. Atunci, președintele țării s-a referit la o problemă deosebit de importantă: dezvoltarea și modernizarea învățământului. Concret, Nicolae Ceaușescu dorea formarea, pentru viitor, a unei clase de „muncitori intelectuali“.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR“

Ghici, cine mai vine în România?

Anul 1989 găsea România într-o acută izolare pe plan internațional. Tot mai rare și tot mai ne semnificative (ca nivel de reprezentare al oaspeților) erau vizitele de prietenie care soseau la București, iar consemnările din presa străină - numite „dovezi ale înaltului prestigiu internațional“ - se răriseră într-un mod alarmant. Îngrijorător devenise și faptul că până și articolele, scrise „la comandă“ în secțiile de politică externă ale cotidianelor bucureștene, nu își mai aflau locul în presa de largă circulație. Pur și simplu, subiectul „Ceaușescu-erou al păcii între popoare!“ nu mai avea căutare! Sau, în termenii economiei de piață, nu se mai vindea.

Pe acest fond tot mai înecășat, răsăreau, mai ca bureții după ploaie, bancurile pe seama „relațiilor de pretenie cu toate țările și popoarele lumii“.

Unul, foarte scurt, dar și al dracului de usturător, pleca de la vremurile în care România era gazda prelectă a unor puternice delegații

din țările lumii arabe: „Știți cine va fi următorul inalt oaspete arab care va vizita țara noastră?“ - Nu știm, dar suntem foarte curioși cine va fi acela? - Ei bine, va fi tovarășul Așhaly-Salam-dar-nam!“.

De tot răsul lumii deveniseră „prețioasele indicații“ care veneau, direct de la Cabinetul 2, despre cum să arate „Tovarășul“ în fotografiile care însoțeau reportajele unor asemenea vizite de pace și prietenie. De ținut minte: „Tovarășul“ nu trebuia să aibă cearecane, nu trebuia să fie mai scund decât „inaltul oaspete“, care, „la rândul său nu trebuia să iasă în poză, nici măcar cu un pas înaintea „Celui mai iubit“. Al, dacă era ca „Tovarășul“ să iasă la poză mai înalt sau cu vreo jumătate de pas înaintea invitatului, atunci era în regulă!

S-a întâmplat o teribilă nostimădă atunci când, într-o fotografie de la sosirea liderului bulgar Todor Jivkov pe Aeroportul Otopeni, „Tovarășul“ a observat că oaspetele își ținea pă-

lăria în mână, în vreme ce „Tovarășul“ o avea bine infundată pe cap. - Cum adică, a luat foc, „Tovarășul“, Jivkov o face pe tinerelul? Ce vrea el să ne arate? Că „Tovarășul“, pe frigidă asta, își ține pălăria pe cap, iar Jivkov merge cu capul descoperit? Luați imediat măsuri ferme!

Și măsuri s-au luat! Tensionați de nivelul de la care veneau „prețioasele indicații“, fugăriți de graficul de apariție al cotidianelor, retușorii i-au pus și „Tovarășului“ o pălărie în mână. Bașca pălăria pe care o ținea pe cap! Noroc că „responsabilii de număr“ au observat la timp boroaboța și au dat să se facă retușul cuvenit.

Tot de la o poveste de retuș, indicat de „Cabinetul 2“, s-a mai iscat una și mai boacăna! Adică s-a cerut ca o fotografie „de pe traseu“ să fie modificată, așa încât „Tovarășul“, „Tovarășul“ și „Inaltul Oaspete“ din nu mai știu care țară prietenă să iasă exact pe centrul pozei.

(Continuare în pag. a II-a)

Resorturile intime ale gargarei de partid

În comunism, rostul marilor evenimente era mobilizarea maselor, care se încolona ca din pușcă. Mobilizarea pentru a munci (mai mult, mai conștiincios, mai organizat), pentru „înfăptuirea sarcinilor de plan“ și a indicațiilor secretarului general al partidului, care de obicei erau altele, dacă nu cumva chiar se băteau cap în cap cu cifrele de plan.

Mobilizarea era un proces amplu, complex, științific. Cohorte de activiști se perindau prin școli de partid în spiritul nobil al tocării cuvintelor, al tocării sensurilor, al trezirii conștiințelor amorțite, enorului moarte de-a binele. Altfel nu se poate explica fenomenul că toate aceste acțiuni durau de zece de ani fără să dea vreodată roade.

Marile evenimente istorice sau de partid erau încă un prilej al exprimării „sincere“ a adevăzului la politica secretarului general, a dragostei nețărmurite (fără limite) purtate pe veci cuplului Ceaușescu. Deoarece România nu avea suficiente evenimente pentru exprimarea înaltelor sentimente, ele se creau de neobosită mașinărie ideologică a partidului.

Pildele de muncă de la Contactoare

Suntem în iulie 1989, când toată suflarea se făcea că vibrează la unison și cu entuziasm în urma Plenerii Comitetului Central din luna precedentă, care propusese reelegerea lui Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului. Marile evenimente ce produceau mobilizări în lanț erau a 45-a aniversare a „revoluției din August 1944“ și Congresul al XIV-lea al PCR. Colectivele de oameni ai muncii întâmpinau cele două fapte epocale angajându-se să realizeze sarcinile de plan (pentru care

primeau leafă) și depășiri (pentru care nu primeau nimic). Fără recuzita de partid, lucrurile erau mai simple. Întrucât se reduseseră drastic importurile la materii prime, la piesele de schimb, în condițiile în care produsele asimilate (confectionate în țară aproximativ după cele originale) nu erau la același nivel de calitate, oamenii trebuiau să muncească atunci când aveau cu ce. Dar cum realitatea era mascată, „realizările“ erau trecute la fapte de exaltare, care se închinau cu însuflețire regimului, partidului, familiei.

La Întreprinderea de Contactoare Buzău, secretarul de partid Felicia Boștină, de la atelierul de montaj, dădea înalte pilde de responsabilitate partinică într-un articol din „Munca de partid“ intitulat „Sarcinile trasate comunistilor - în consens cu angajamentele asumate în cinstea marilor evenimente“. Tovarășa Boștină sublinia că în atelierul de montaj a fost „obținută suplimentar o producție de 750.000 de lei - ceea ce înseamnă mai mult decât se preconizase - și s-au înregistrat noi progrese în ce privește ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, unele dintre ele intrând caracteristici superioare celor similare fabricate pe plan mondial“. Explicația succesului e departe de a fi una tehnică. „Asemenea împliniri“ erau rodul muncii colectivului angajat plenar în întrecerea socialistă, urmare a adevărului de nezdruccinat că, „datorită preocupării permanente ca membrii de partid să constituie elementul dinamizator al tuturor eforturilor, colectiv mobilizat «la maximum» în vederea dobândirii de succese cât mai însemnate“ în cineia importanțelor evenimente amintite mai sus.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

14 IULIE

Ar fi fost, din păcate, prevedeam inutil să-i căutăm de 14 Iulie, la sărbătorirea Bicentenarului Revoluției Franceze, pe scriitorii români invitați personal - și cum nu se poate mai oficial - de ministrul francez al Culturii, Jack Lang. În nici o tribună, la nici o defilare sau recepție n-ar fi putut fi găsiți, printre personalitățile sosite de pe toate meleagurile, nici Mircea Dinescu, nici Dan Deșliu, nici Geo Bogza, nici Ana Blandiana, nici Ștefan Augustin Doinaș, nici Dan Hăulică, nici Octavian Paler, nici Andrei Pleșu, nici Alexandru Paleologu, nici Mihai Șora, nici Dan Petrescu, nici Liviu Cangeopol sau Aurel Dragoș Munteanu. (Ultimii doi adăugân-

du-se listei inițiale). Ei sunt mai departe legați de glie, mai cu paznic la ușă, mai fără slujbă, izolați, interziși de publicație (sic!). Puterea îi vrea la îndemână pentru a-i supraviețui necentenit. Puterea vrea să le stingă vocile. Mai e nevoie să adăugăm, pentru a nu știu căta oară, că tocmai în felul acesta Bucureștiul le asigură o audiență și mai largă? (...) Pentru pază, slavă Domnului, pridesc oamenii. E sumger sector fără penurie. Puterile pune câți băieți vrem la ușile Doinei Cornea (unde învăță și metode inedite chiar și în blocul comunist) și anume cum să molesteze mai bine, cu mâinile și cu picioarele, nu numai cu gura, amatori, diplomați, deputați străini... O adevărată formație, nu numai multilaterală, dar și multinațională).

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Foloseau aceeași mânășă pentru toate“

Anișoara Aron avea 28 de ani în 1989 și locuia în Oltenița. A făcut un avort în acel an, cu certificat de întrerupere a sarcinii, și povesteste experiențele femeilor care își riscuau viața, folosind metode băbești pentru a scăpa de sarcinile nedorite. „În 1989 îl aveam pe Adrian, băiețelul meu. Bărbatul lucra pe Șantierul Naval Oltenița, era mai mult plecat. Copilul avea doar 9 luni atunci când s-a întâmplat ce s-a întâmplat. Când l-am născut pe el, am făcut eclampsie (n.r. - afecțiune ce survine la sfârșitul sarcinii și se manifestă prin convulsii și hipertensiune arterială), semnasem deja pe propria răspundere că îmi asum riscurile nașterii. Puteam să mor. Și eu, și el. După naștere, trebuia să fiu monitorizată, dar nu a mai venit nimeni să mă întrebe ceva. Nu-i mai interesa... La 6-7 luni după ce l-am născut pe Adrian, am

rămas iarăși însărcinată. Alăptam, nu credeam că mi se va întâmpla, totuși s-a întâmplat. Medicul îmi zisese că nu mai rezist la încă o naștere, deci nu puteam să-l păstrez. Erau interzise avorturile, multe femei își provocau singure și mureau din cauza hemoragiilor. Apelau femeile la fel și fel de metode pentru a scăpa de copii. Țin minte că două țigări au murit fiindcă au băut ceai de rostopască să scape de sarcină. Existau și persoane care făceau avorturi ilegale, dar făceau în mare secret și doar așa, la cunoștințe. Femeile care erau prinse că vor să avorteze erau bătute crunt, viața le era compromisă. Puteai să-ți scoți și certificat de întrerupere a sarcinii, dar procedurile durau foarte mult și trebuia ca un medic să ateste faptul că nu poți să naști.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

14 iulie (Vineri)
Soare la răsărit la 5:44, a apus la 20:58
Luna a răsărit la 17:35, a apus la 1:26
Sărbătoare creștină: Sf. Apostol Achila; Sfinții Mucenici Iust și Iraldie; Cuviosul Nicodim Aghioritul

S-a întâmplat la 14 iulie 1989

● Satelitul artificial „Cosmos-2030“ a fost lansat în Uniunea Sovietică. Plasat pe orbită cu ajutorul unei rachete purtătoare de tipul „Soiuz“, satelitul avea la bord aparatură științifică destinată continuării cercetării spațiului cosmic. De asemenea, satelitul dispunea de un radiosistem pentru măsurarea exactă a parametrilor orbitei și de un sistem radiotelemetric pentru transmiterea datelor referitoare la funcționarea instalațiilor de bord și a aparatului științific
Ramona VINTILĂ

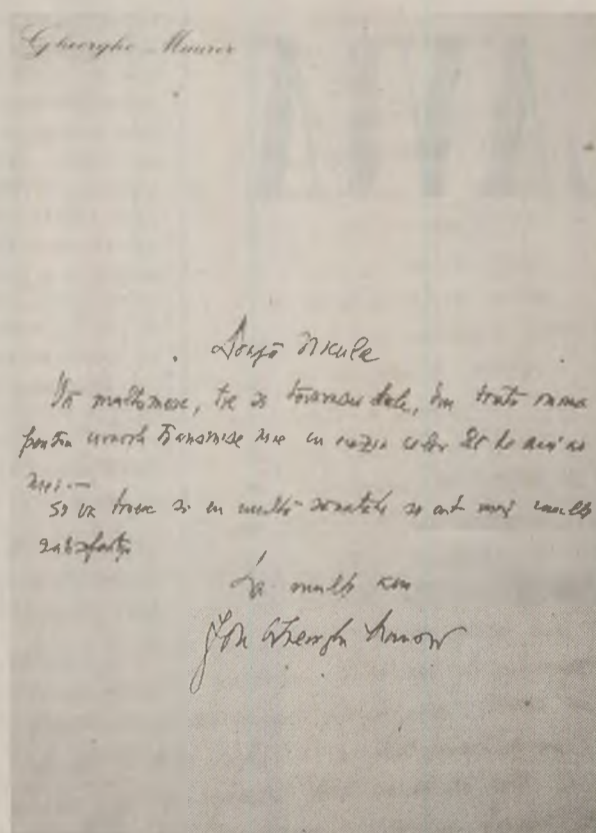
Ion Gheorghe Maurer, în centrul atenției la recepția oferită de ambasadorul Franței

(Urmare din pag. 1)

Impresii din timpul recepției din 14 iulie a consemnat și ambasadorul Le Breton: „Ion Gheorghe Maurer, pe care-l vizitam regulat, era un om bătrân, lucid la minte. Umbla greu după accidentul lui de mașină. Picioarele-i erau strânte în niște cizme cu șiret care contribuiau la aspectul lui de vânător. Pe un trup puternic avea un cap aureolat de păr alb, un obraz neted cu ochi foarte luminoși. Fusese artizanul deschiderii României către Vest. Călătoria lui în Franța, în 1964, fusese un succes. Era foarte apropiat de țara noastră. Multe personalități franceze, de la generalul De Gaulle la dl Giscard d'Estaing, ascultaseră cu plăcere comentariile sale despre viața internațională și despre lupta pentru putere de la Moscova. Când mergeam la el sau dejuna la ambasada, vorbeam la severitate despre compatrioții săi. Bineînțeles, primele sarcasme le rezerva lui Ceaușescu, denunțându-i «paranoia», pretenția de a le ști pe toate, de a le rezolva pe toate. Condamna politica absurdă care duse țara la ruina. (...) Aceste întâlniri îmi dădeau o altă perspectivă asupra evenimentelor din România. Maurer rămăsese marxist. Avocat de origine burgheză, fusese foarte apropiat de Gheorghiu-Dej și contribuise, împreună cu acesta, la instaurarea regimului în condiții adesea înfiorătoare, ceea ce prietenii mei din societatea de dinainte de război nu-i iertau. Vila sa, pe una din arterele frumoase ale Bucureștiului, era păzită la fel ca și ambasada, mai mult pentru a-l controla decât pentru a-l proteja. Nu se hrănea decât cu prăjituri și coniac, ceea ce făcea din el un oaspete mai puțin obișnuit. La 14 iulie 1989, când, din cauza tensiunilor existente în

Maurer convorbind cu de Chambun, secretar de stat francez FOTO: Fototeca online a comunismului românesc/Cota 486/1966

În 1989, Maurer era printre puținii demnitari care se adresau familiei lui Nicolae Ceaușescu FOTO: Arhivele Naționale

relațiile noastre bilaterale, Ceaușescu interzisese orice prezență cât de cât oficială, Maurer a venit la recepția noastră și a stat până la ore târzii. După micul meu discurs, românii prezenți care cântau Marseleza simbolizau un fel de România complexă, suferindă, dar amicală. Era de necrezut să vezi români, pe care i-ai fi bănuțit foarte departe de fostul ședinte al Consiliului de Miniștri, venind să-l salute și să-i facă curte. Caustic ca întotdeauna și cu nepăsarea pe care vârsta lui înaintată i-o per-

mitea, Maurer distribuia complimente sau ironii. Câteva luni mai devreme, când scrisoarea celor șase foști demnitari către Ceaușescu fusese făcută publică, îl întrebam de ce nu se asociase acestei acțiuni. «Nimeni n-a luat contact cu mine, murmurase el, și de altfel, dacă mi s-ar fi cerut părerea, i-aș fi sfătuit să nu o facă, fiindcă n-o să servească la nimic». Când i-am întrebare pe coautori scriorii de ce semnătura lui nu fusese solicitată, mi s-a răspuns că poziția sa nu era cunoscută. În plus,

interpretare marxistă a istoriei și o categorisirea printr-o „revoluție burgheză”. Invitarea străinilor la colocolii și simpoziune îngreuna mult sarcina organizatorilor: conform uzanțelor, trebuia aprobarea Eleni Ceaușescu, responsabilă cu „problemele” științei și culturii. Pentru „manifestările” cu participare exclusiv românească era suficientă aprobarea Secției de Propagandă și Agitație a Comitetului Central. În anul Bicenarului Revoluției Franceze, Universitatea București și Academia Română au plănuțit o sesiune de comunicări, respectiv o sesiune solemnă și o expoziție. Despre prima, Jean Marie Le Breton susține în memoriile că a aflat întâmplător și în ultimul moment. Ambasadorul Franței a ajuns totuși la Universitate, mai mult autoinvitatându-se, după cum scrie în memoriile. Nemulțumit de cele auzite, a luat cuvântul și a spus, printre altele, că în zilele Revoluției s-a adoptat Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului. După două sute de ani, tocmai încălcarea drepturilor propriilor cetățeni era reproșată Bucureștiului de guvernele occidentale. „A fost un mare scandal la Universitate, scrie ambasadorul. Dar nu imediat, ci câteva zile mai târziu. Se poate înțelege, în aceste condiții, că Academia s-a ferit să mă invite la ședința solemnă și la expoziția organizată de ea pentru a celebra «al doilea centenar al marilor revoluții burgheze de la 1789».” În acest timp, în studioul de la Paris al postului american Radio Europa Liberă, Monica Lovinescu se anunța indignată că scriitorii din România, considerați protestatari, nu participau alături de confrăți din alte țări la sărbătorirea Revoluției în „orașul luminilor”.

Cristina DIAC

Resorturile intime ale gargarei de partid

(Urmare din pag. 1)

Conștiința omului nou se înalță ca zmeul

Cum își respectau oamenii angajamentele asumate de organizația de bază? Munceau mai mult? Cât de mult? Nu mai luau pauză? Nu mai aveau somn? Nu mai chibuleau? Nu mai mâncau, renunțau la cozi, etcetera? Aș! Secretul ni-l dezvăluie tovarășa Boștină: „Au fost incredințate sarcini concrete unui mare număr dintre cei 80 de membri pe care-i era organizația. Am urmărit și urmărim ca sarcinile ce le-au fost și le sunt trasate să fie în deplin consens cu obiectivele stabilite, să determine participarea lor activă și efectivă la atingerea acestora”. Urmează numele a „patru comunisti cărora li s-a incredințat misiunea de a controla și calitativ al produselor. Deci, cam tot ceea ce era prevăzut în îndatoririle de serviciu contra unui salariu se făcea multumită abnegației comunistilor din organizația de bază pe care tovarășa Boștină a fost în stare să-i convingă conștient pe conștiința lor înaintată. Rezultă că restul de muncitori erau chilangii? Nu. Numai că unii dintre ei neglijau cerința esențială a utilizării „judicioase, integrale a timpului de lucru”, definiția lenei, a indiferenței sau a durutului în cot de marile evenimente beneficia astfel de înțelegerea secretarului de partid, care năsea prestația lor „neonorare întocmai a obligațiilor” pentru care erau retribuiți.

Vorbăria de partid, gargara demagogică își aveau resorturile intime în cuvântările lui Ceaușescu. La ședințele de partid, la ședințele de orice fel – de la FDUS la sindicate, de la pionieri la UTC –, retorica și vobăcările erau aceleași. În declarațiile făcute presei, de-a lungul și de-a latul țării, oamenii se exprimau la fel, fără să gândească. Alienarea era totală. Motiv pentru care „Rinocerii”, piesa lui Eugen Ionesco, avusese un succes atât de spectaculos în România.

Profunzimile filozofilor de partid

Succesele se datorau așadar partidului (desus până jos), care dovedea forța sa trezească conștiința oamenilor muncii pornind de la îndicațiile lui Ceaușescu, în cinstea numeroaselor evenimente care așteptau impliniri pe măsură. Omul nou se călea într-o pădure de vorbe, simplificându-și și la maximum vocabularul, golind limba română de conținut, cultivând cu sârg limbaul forestier. Verbul a mobiliza nu însemna de fapt nimic. Dar era nelipsit din

cuvântările, din informările și referatele de partid, din analizele juste. Era un heirup perpetuu, prin care meseriași de partid își justificau salariile. Dar „mobilizarea conștiințelor” devenea o chestiune de adăncimi incomensurabile atunci când intra pe mâna „filozofilor” de partid. Cei care dădeau greutate noțiunilor cu care operau activiștii de partid la locurile lor de muncă. În articolul purtând titlul „Conștiința socialistă – forță motrice a procesului de transformare revoluționară a societății” (revista „Era socialistă” din 25 iulie 1989), autorul, un cunoscut profesor universitar, începe abrupt cu un adevăr răscolitor: „Proces revoluționar complex, desfășurat în mod conștient, împreună cu poporul și pentru popor, edificarea noii orânduri presupune participarea activă, în deplină cunoștință de cauză, a tuturor oamenilor muncii la realizarea obiectivelor dezvoltării economico-sociale”. Profesorul trece apoi prin filozofia premarxistă, poamește de idealismul lui Platon și Hegel, nu uită nici materialismul lui Feuerbach, staționează preț de o pagină în „ideologia germană”, se ocupă cât de cât de Marx („pentru Marx, omul este o ființă conștientă...”) și închină ultimele trei pagini (cât un ceafșă pagină) capitolului de bază, „Conceptia materialist-dialectică și istorică – dimensiune esențială a conștiinței socialiste”. Altfel spus, lui Ceaușescu.

Muncitorii de la Contactoare din Buzău habar n-aveau în momentul demersului lor industrial care erau profunzimile ideologice ale depășirii normei. Ei credeau că, de fapt, și-au făcut treaba ca să-și ia leafa. Ei bine, le relevă autorul din Era socialistă: „Formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste se constituie într-o necesitate obiectivă a construcției noii orânduri datorită, în primul rând, naturii specifice a bazei economice a socialismului și particularităților apariției acesteia.” Textul continuă la fel de triumfător, constituindu-se ca o «contribuție de seamă» la teoria socialismului, teorie rotunjită la salut, definitiv, planetar, irevocabil, impecabil, pe viață etc. etc. grație operelor teoretice și practice a lui Nicolae Ceaușescu.

Constată, până la urmă, că toți marii filozofi ai lumii s-au străduit să pregătească terenul nașterii operelor lui Ceaușescu. Secretarul general al partidului, stă scris pentru posteritate în Era socialistă, a demonstrat că progresul relațiilor de producție socialiste necesită schimbări calitative ale conștiinței la nivelul tuturor membrilor societății. Orânduirea socialistă, a cărei bază economică e unitară, implică, spre a se dezvolta neantagonic, armonios, ceea ce presupune înfăptuirea unei adevărate revoluții în gândirea și felul de a acționa al oamenilor...”

Și multe altele la fel, demonstrate în bună măsură, din altă perspectivă, pe străzile Timișoarei și ale Bucureștiului în decembrie '89, de o populație a cărei conștiință se copsesse până la maturitate.

Răzvan BĂRBULESCU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Li mai instalăm și la poarta lui Mircea Dinescu, să nu-i fugă copilașii în lume, să nu-i citească soția din Pasternak, mai știi ce iese? Nu-l uităm, mai ales, pe Dan Deșliu, căruia îi aplicăm un tratament special. Pe urmele lui Andrei Pleșu ne lansăm copoiu nu numai că e filosof, dar mai are și pretenția enormă de a vorbi liber cu niște străini. Pe la ceilalți, mai pe față, mai dosit, asigurăm supravegherea. Telefoanele, în general, le tăiem. Din când în când, mai lăsam câte o șrie, câte o logodnică, câte o rudă sau un prieten din străinătate să ia contact telefonic cu pestiferiații noștri. Să nu se spună că... Nu suntem economi nici cu microfoanele. Le introducem nu numai în telefoane, prin case, dar și în veselă. Să nu vă atingeți, de pildă, de farfuriile microfonate de la Casa Scriitorilor, că o păștiți ca Dan Deșliu, rupere de picioare pe loc și apoi amintirea cu un proces de trafic. Căfea sau ideea, ce importantă are? Trafic să fie. Suntem, în schimb, extrem de avari cu pașapoartele. De ce să mai iasă cineva, dacă poate să nu mai iasă nimeni? Are, de pildă, un filosof ca Gabriel

Liiceanu tot felul de invitații să țină cursuri în străinătate sau să se ducă la colocvii? Și ce dacă are? Să stea acasă. Și Ștefan Augustin Doinaș stă acasă, în ciuda faptului că are o bursă în străinătate, că este unul dintre poeții noștri de seamă, și printre cei mai cultivati. Acasă, fără drept de semnătură, mulți fără drept de lucru, fără drept de cuvânt, cu toate drepturile, în schimb, la mizerie și deaderere.

Acasă, unde din nou se ard cărțile. Asta s-a întâmplat cu ultimul număr din Viața Românească. Din pricina semnăturii interzise a lui Andrei Pleșu? A textului lui Gabriel Liiceanu? Sau ale lui Noica, pedepsit astfel post-mortem, după ce protocolul niștii se străduiseră să-l anexeze la modul „naționalist”?

La vatră cu ei toți! La vatră și la tăcere. De câte ori repetăm, oare, că această tăcere se aude peste hotare mai puternic decât toate discursurile oficiale?

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 195-199

Suntem în plin delir francez cu ocazia Bicenarului Revoluției din 1789. Când te gândești că Franța și-a făcut de cap timp

de secole! Ceea ce vedem azi nu este decât o palidă imagine a grandiorilor de odinioară! E într-un fel un noroc pentru noi că trăim azi și nu în epoca în care orgoliul francez domina Europa, adică înainte de războiul din 1914. Primul război a nimerit pentru totdeauna pe câmpurile de luptă Franța clasică, întemeiată pe patriotism și Biserică. În calitatea noastră de „meteci”, de străini, e preferabil să trăim în Franța de astăzi. Libertatea noastră este mai mare azi, într-o societate franceză devenită societate multiculturală, în drum spre europeanizare.

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 301-302

Ziua Revoluției franceze. Mi-ar fi plăcut să fiu acum la Paris, unde se sărbătorește cu mult fast bicenarul, să mă plimb pe străzi, să văd expoziții, spectacole. Vise zadarnice!

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 730

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

Ghici, cine mai vine în România?

(Urmare din pag. 1)

Zis și făcut! Când totul a fost gata, cineva, nu spun cine, a observat că în poza cu pricina lozincă „Ceaușescu-Pace!” fusese mutată într-o parte, așa încât acum se citea: „Ceaușescu-Pac”.

Și, încă una, dar de data asta cu elevul Bulă. „Vine Bulă de la școală și îi spune vesel tatălui: – Știi că ne va vizita Margaret Thatcher? E și prim-ministru! Mai bine vizitați și liderul partidului conservator – și asta mă bucură foarte mult. Nici nu îți poți imagina dacă vizita asta se făcea acum câțiva ani și venea un laburist.

– Măi Bulă, ce treabă ai tu cu laburistii sau cu conservatorii? Mai bine pune mâna și învață, că se țin corgețele scai de tine!

– Nu râde, tată, că nu e de râs. Ia gândește-te și dumneata, venea laburistul acela de Michael Foot și noi trebuia să ieșim pe traseu și să scandăm: „Ceaușescu/mai-că-l...!”

Șerban CIONOIF

JURNALUL ZILEI

Arheologia a fost una dintre științele care s-au bucurat de o mare atenție din partea autorităților comuniste. Iar ținta predilectă erau cercetările care aduceau la lumina zilei vestigiile care demonstau continuitatea civilizației românești din trecutul cel mai îndepărtat până în zilele noastre. În iulie 1989, specialiștii Muzeului Județean din Municipiul Sfântu Gheorghe, ajutați de un grup de elevi din comuna Turia, pasionați de arheologie, au efectuat săpături pe teritoriul acestei localități. În cursul cercetării au ieșit la iveală vestigiile unui cimitir de incinerare. În foarte scurt timp s-a anunțat oficial că este vorba despre „o descoperire deosebit de valoroasă care atestă continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

Arheologia a fost una dintre științele care s-au bucurat de o mare atenție din partea autorităților comuniste. Iar ținta predilectă erau cercetările care aduceau la lumina zilei vestigiile care demonstau continuitatea civilizației românești din trecutul cel mai îndepărtat până în zilele noastre. În iulie 1989, specialiștii Muzeului Județean din Municipiul Sfântu Gheorghe, ajutați de un grup de elevi din comuna Turia, pasionați de arheologie, au efectuat săpături pe teritoriul acestei localități. În cursul cercetării au ieșit la iveală vestigiile unui cimitir de incinerare. În foarte scurt timp s-a anunțat oficial că este vorba despre „o descoperire deosebit de valoroasă care atestă continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

Arheologia a fost una dintre științele care s-au bucurat de o mare atenție din partea autorităților comuniste. Iar ținta predilectă erau cercetările care aduceau la lumina zilei vestigiile care demonstau continuitatea civilizației românești din trecutul cel mai îndepărtat până în zilele noastre. În iulie 1989, specialiștii Muzeului Județean din Municipiul Sfântu Gheorghe, ajutați de un grup de elevi din comuna Turia, pasionați de arheologie, au efectuat săpături pe teritoriul acestei localități. În cursul cercetării au ieșit la iveală vestigiile unui cimitir de incinerare. În foarte scurt timp s-a anunțat oficial că este vorba despre „o descoperire deosebit de valoroasă care atestă continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

Descoperire arheologică

Arheologia a fost una dintre științele care s-au bucurat de o mare atenție din partea autorităților comuniste. Iar ținta predilectă erau cercetările care aduceau la lumina zilei vestigiile care demonstau continuitatea civilizației românești din trecutul cel mai îndepărtat până în zilele noastre. În iulie 1989, specialiștii Muzeului Județean din Municipiul Sfântu Gheorghe, ajutați de un grup de elevi din comuna Turia, pasionați de arheologie, au efectuat săpături pe teritoriul acestei localități. În cursul cercetării au ieșit la iveală vestigiile unui cimitir de incinerare. În foarte scurt timp s-a anunțat oficial că este vorba despre „o descoperire deosebit de valoroasă care atestă continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

Arheologia a fost una dintre științele care s-au bucurat de o mare atenție din partea autorităților comuniste. Iar ținta predilectă erau cercetările care aduceau la lumina zilei vestigiile care demonstau continuitatea civilizației românești din trecutul cel mai îndepărtat până în zilele noastre. În iulie 1989, specialiștii Muzeului Județean din Municipiul Sfântu Gheorghe, ajutați de un grup de elevi din comuna Turia, pasionați de arheologie, au efectuat săpături pe teritoriul acestei localități. În cursul cercetării au ieșit la iveală vestigiile unui cimitir de incinerare. În foarte scurt timp s-a anunțat oficial că este vorba despre „o descoperire deosebit de valoroasă care atestă continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

Confecții de sezon

Cooperativa „Sporul” anunța că oferă cumpărătorilor o bogată gamă de confecții de sezon. Tovarășul Gheorghe Opreș, șeful serviciului de producție al cooperativei, declara: „Meșterii noștri au lansat încă din primele luni ale anului, în cadrul «Concursului de Creație Primăvară-vară '89» peste 200 de modele noi de confecții. Astfel, oferim o gamă diversă de bluzoane, fuste și rochii de vară, executate din materiale ușoare, pălării, șepci, cămăși cu mânecă scurtă. De asemenea, pentru amatorii de drumeții am pregătit numeroase modele de scurte cu mai multe buzunare, foarte practice”.

Adjunții miniștrilor de Externe

În cea de-a doua săptămână a lunii iulie 1989 a avut loc la Minsk, în RSS Bielorusă, o conferință care i-a reunat pe adjuncții miniștrilor de Externe din unele țări socialiste. Fără a se intra în amănunte s-a anunțat că motivul acestei întâlniri a fost legat de pregătirea Sesiunii a 44-a a Adunării Generale a ONU. Este vorba despre o sesiune care a avut loc în toamna aceluiași an, în cursul căreia s-a discutat despre respectarea drepturilor omului. Din partea țării noastre, la întâlnirea de la Minsk a participat o delegație condusă de Constantin Oancea, adjunct al ministrului.

Vasile SURCEL

Concurs Eminescu

Sub genericul „Eminescu-contemporanul nostru”, Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu” și Comitetul Municipal al UTC au organizat un concurs la care au participat mii de tineri bucureșteni, muncitori, tehnicieni, ingineri, funcționari, elevi și studenți. Juriul, prezidat de istoricul Ion Rotaru a acordat următoarele premii: Premiul întâi: Oana-Elena Turbatu, elevă la Liceul „Zola Kosmodemianskaia”. Premiul doi: Doina Ioanaș, inginer la ICEMENERG. Premiul trei: Gheorghe Popescu, absolvent de liceu.

Ziua Franței

14 Iulie, Ziua națională a Republicii Franceze, a coincis în 1989 cu bicenarul Revoluției Franceze. Ocazie cu care tovarășul Nicolae

SĂ RĂDEM CU EI!

Într-o zi, în holul unui hotel din Boulogne, Heinrich Heine (1799-1856) era confundat în lectură. Din cauza vremii urâte, intraseră în hol câțiva italieni care discutau pe un ton foarte infierbânt între ei. Heine așteaptă ce așteaptă, sperând ca respectivii să-și dea seama că nu erau singuri în holul hotelului, dar ei vorbeau din ce în ce mai tare. Apropiindu-se delicat de grup, Heine întreabă cu un aer timid: – Mă iertați, nu cumva vă deranjez dacă încerc să-mi continui lectura?

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Foloseau aceeași mânășă pentru toate”

(Urmare din pag. 1)

Nu-ți dădeau certificatul doar pentru că tu nu voiai un copil. Trebuia să fii «atenț» cu toată lumea, ca să obții un astfel de certificat. În uzine, în fabrici, pe șantiere se făceau controale regulate de la depista și înregistra sarcinile. Foloseau aceeași mânășă pentru toate. Femeia însărcinată era supravegheată pe tot parcursul sarcinii, să nu încerce să facă avort. Nu puteai să refuzi atunci și să spui că faci altceva, peste tot pereții aveau urechi. Lumea trăia cu frica să nu îi audă cineva că zice ceva de Ceaușescu, că intrau la pușcărie, asta după ce erau bătuți la secție.

Am căutat și eu pe cineva care făcea avorturi în secret. Nu știu

– Am văzut-o pe soția dumneavoastră ieri, purta o rochie încântătoare. O adevărată poezie!

– O poezie?, răspune nervos Hemingway. Zece poezii, zece schițe de teatru m-a costat rochia ei!

•••

Renumitul scriitor francez Victor Hugo (1802-1885) călătorea spre Prusia. La graniță e întrebat cu ce se ocupă.

– Scriu, răspune laconic Hugo.

Grănicerul îi răspunde:

– Bine, bine, scriem cu toții. Eu v-am întrebat cum vă câștigați mijloacele de existență.

– Cu pana, răspune flegmatic scriitorul.

– Să scriem deci, „Victor Hugo, negustor de pene”.

Calendar 1989

Cum am aflat, dar în câteva zile au venit la poartă doi milițieni și m-au luat la secție. Anchetatorul, un fost coleg de șantier care făcuse școala aia de șase luni și se angajase în Militiie, m-a trimis la spital, ca să scape de ridicolul situației. Acolo am dat de medicul care m-a asistat la naștere și el m-a ajutat să îmi scoț certificat de întrerupere a sarcinii. Toată această procedură de scoatere a certificatului a însemnat bani și timp prețios pe care trebuia atunci să-l petrec cu băiatul meu de 6 luni. După ce am obținut hârtia, s-a constatat că sarcina depășise termenul. Dar mi-au făcut totuși întrerupere. După avort am făcut un preinfarct.”

(a consemnat Daniela Alina IVAȘCU)

Din lagărul comunist în cel din Iugoslavia

(Urmare din pag. 1)

A venit și ziua în care a fost chemat la interviu. A fost similar cu cel din închisoare. „Mi s-a tot atras atenția să țin minte ceea ce spun, că dacă mă prind cu minciuna, e rău. Cei care ne interviuează erau atenți la astfel de amănunte. La interviu te întrebau și ce ai mâncat în România. Detalii despre viața ta care necesitău răspunsuri exacte. Poate că trimiteau românii înapoi pentru că erau prea mulți fugari. Țin minte că din camera noastră plecau zilnic doi-trei înapoi în România și nimeni nu mergea înainte, adică trecea interviul și era lăsat să plece în libertate, la un hotel, poate ieșea unul la trei-patru zile. În rest, stăteam în acele camere ca niște animale, cu mâncare puțină și stres maxim. Sârbii, șmecheri, contribuiau la chinul nostru. Le dădeau țigări celor care fumau, știind foarte bine că acest lucru poate aduce și nezacuri între noi, pentru că era clar că nu toți erau fumători. Era cald, iar în camerele acelea mici, supraaglomerate, se mai și fuma. Eram închiși ermetic. Să stai în iulie în camera aia infectă nu era chiar ceea ce vișasem. N-am știut când l-au dat pe Puiu înapoi, pentru că era în altă cameră. Am încercat să întreb niște ciripitori, români, lingăii gârșilor, care erau pe hol și curățau. I-am întrebat de Puiu și unul mi-a zis că nu mai e. M-am gândit că poate a primit actele ca să plece la hotel. Mai târziu am aflat că se numărase printre cei care erau luați dimineața, cu cătușele la mâini. Așa procedau. Intrau dimineața în cameră, cei din lagăr, însoțiți de polițiști. În schimb, pentru cei care urmau să plece la hotel, venea pe la 11:00-12:00 un singur individ din lagăr, cu o listă. Îmi amintesc că atunci cei care fuseserăm deja la interviu ne ridicam în picioare și așteptam să ne fie strigat numele. Citea un nume și ceilalți săreau pe el și îl îmbrățișau. Când mi-a fost strigat numele nu am putut să mă ridic în picioare. Ceilalți au sărit pe mine, mă strângeau, mă

Ovidiu Hada, Adrian Bulacu, Puiu Sălăgean, după 20 de ani, la „Jocul faptei” FOTO: Arhiva personală Puiu Sălăgean

imbrățișau, a fost o explozie de bucurie. Așa a fost pentru fiecare dintre cei care scăpau de acolo”, povestește Adrian.

... și apoi în libertate

„Când plecai din lagăr la hotel, ieșeau pe o potecă și te uitai în spate. Toți erau la gămurți, strigau, urlau de bucurie că mai merge cineva la hotel. Am plecat plângând de acolo.

Îmi era rău de mila celor pe care îi las în urmă, plângeam de bucurie, de frică, nu mai știam de capul meu, nu-mi venea să cred că mergeam înainte. Stăteam peste 30 de zile în lagăr. Ajunsesem să cântăresc 65 de kilograme, după ce plecasem din țară cu 80. A doua zi după ce am ieșit din lagăr am lăsat timp de 4 ore și n-am mai știut nimic”. Își continuă relatarea Adrian Bulacu. După un timp a mai dat un interviu,

de această dată la Ambasada Canadei. „Interviul se făcea cu consulul. Printre români circula o poveste. Se spunea că dacă diplomatul canadian te acceptă, te lasă să îți alegi o carte dintr-un oraș de lângă Toronto. S-a căsătorit câțiva ani mai târziu cu prietena sa din liceu și au o fetiță. Din păcate, Puiu Sălăgean a fost returnat autorităților române, iar pentru el au urmat câteva luni de închisoare. Acum locuiește în Hunedoara. Despre Walter Pester cei doi nu mai știu nimic. Ultima oară aflaseră că a fost împuscat la granița cu Austria de către sârbi. Mai știu că a fost operat de câteva ori în Austria, iar apoi i-au pierdut urma.

Am intrat. Avea un raft cu cărți. Nu mai puteam să mă gândesc la ce mă întreabă. Am dat interviul și mi-a spus că pot să plec. Parcă rămăsesem împietrit pe scaun, că nu mi-a zis nimic despre carte. Continua să scrie. M-am ridicat și m-am dus înspre ușă să ies din biroul lui. Mă durea stomacul, îmi venea să vomit, mă gândeam că vorbele care circulau se adevărau. Deja îmi închipuiam că o să rămân prin Iugoslavia ani în șir, fără perspectivă, dar când am dat să ies din birou l-am auzit în urma mea spunându-mi că pot să îmi aleg o carte. M-am întors și prima carte pe care am pus mâna am luat-o – Conan Barbarul. O am și acum”, își încheie Adrian povestea.

„Mergeți la frații voștri!”

În decembrie 1989, când a început să se cлатine regimul din România, sârbii le-au adus imediat radiouri ca să asculte ce se întâmpla în țară. „După ce a fugit Ceaușescu ne puneau la dispoziție autocare cu care să ne întorcem în România. Ne spuneau «Mergeți să luptați alături de frații voștri pentru libertate!». Mulți s-au întors. M-am gândit că aceea este șansa mea și nu am vrut să îi dau cu piciorul. Parcă nu aveam încredere că s-a întâmplat ceva în România. Am riscat să merg mai departe!”. În februarie 1990, Adrian a zburat spre Canada. Și astăzi locuiește acolo, într-un oraș de lângă Toronto. S-a căsătorit câțiva ani mai târziu cu prietena sa din liceu și au o fetiță. Din păcate, Puiu Sălăgean a fost returnat autorităților române, iar pentru el au urmat câteva luni de închisoare. Acum locuiește în Hunedoara. Despre Walter Pester cei doi nu mai știu nimic. Ultima oară aflaseră că a fost împuscat la granița cu Austria de către sârbi. Mai știu că a fost operat de câteva ori în Austria, iar apoi i-au pierdut urma.

CURSUL DE JURNALISTICĂ (5)

Reguli privind scrisul corect și expresiv: Este ușor să scrii...

Fragmentul este tradus din „Savoir improviser. La parole, l'Action, l'Écrit” de Georges Grzybowski, Paris, Retz, p. 127-169 (an de apariție a cărții nementionat).

... Despre improvizație „Nu devii mare orator decât cu sudarea frunții” (Guillain)

1. Improvizația și munca prealabilă Cicero și improvizația oratorică. Cicero a subliniat de multe ori necesitatea unor vaste cunoștințe. El spunea că „oamenii care vorbesc fără să se fi pregătit dinainte pentru aceasta nu sunt oratori, ci lucrători dotați cu o foarte mare volubilitate”. În altă parte, el remarcă: „Geniul oratoric este circumscribit în niște limite stricte, ca în cazul altor talente. Orator este cel ce poate vorbi despre orice problemă într-o manieră elegantă și convingătoare”, Marele tribun insistă și asupra necesității unui studiu prealabil. „Toți cărți, ar spune el astăzi unor începători. Orice orator care dorește să-și satisfacă auditoriul este obligat ca, pe lângă pregătirea din timpul școlii, să cunoască în profunzime subiectul pe care își propune să-l trateze și pe care trebuie să-l cunoască mai bine decât auditorii. Studiul și în timpul liber își va arăta superioritatea asupra auditorilor și încrederea în el însuși poate ține un discurs public”. (Cicero)

Alți autori antici: Quintilian și Tacit La numeroși autori antici, ale căror comunicări erau majoritatea orale (imprimeria neexistând încă), găsim ca un laitmotiv remarcă următoare: ca să poți spune ceva, ca să impresionezi trebuie să ai înainte de toate multe cunoștințe și o bună pregătire. „Doresc să se manifeste grija pentru toate expres, dar principală preocupare să existe pentru fondul lucrurilor”. (Quintilian)

2. Munca prealabilă și clasicii Și acum prezentăm pe scurt părerea unui mare istoric antic: „Așa cum războinicul merge la luptă înarmat cu sabie, la fel și oratorul trebuie să se prezinte în forum înarmat cu cunoștințele sale...”. (Tacit)

3. Improvizație gândită „De zece ori poemul meu să-l citești-lezi, / Dă-i ilustra, șlefuește-l, îndreaptă-l de nu merge, / Arareori s-adaugi, dar mai adesea șterge!” (Boileau)

Care educator celebra mai bine decât Felonon virtuțile eforturilor

indelungate și superioritatea acestora față de graba din ultimul moment? „Nu ajung, spune el, trei luni să te pregătești pentru un discurs public... Trebuie să trecă mai mulți ani ca să-ți faci un fond bogat. După o astfel de pregătire generală, pregătirea pentru un anumit moment este mai ușor de realizat. Or, dacă te pregătești numai pentru acțiuni separate, nu vei putea spune decât banalități, lucruri vagi, idei înodate, nu vei fi capabil să arăți importanța adevăratelor, pentru că toate adevărurile generale există într-o legătură necesară.” (Felonon)

Și pentru prințul filosofilor și scriitorilor secolului al XVIII-lea, la care puritatea stilului nu era cea mai mică virtute, iar limba atât de naturală, de vioaie, încât părea că vine de la sursă, provizia de cunoștințe este necesară acestui „incendiu” al spiritului care este discursul. „Elocința este ca o flacără. Ca să nu se stingă are nevoie de «combustibil»”. (Voltaire)

3. Improvizație gândită „Improvizatorii sunt destul de tari în introducere. Știu foarte bine cum să înceapă, dar îi incurcă faptul că nu știu unde să se oprească... și atunci adună perorație după perorație.” (Cermenin, om de stat și publicist al Restauratiei)

„Poți fi improvizator fără să fii orator, dar niciodată orator fără să fii improvizator.” (Thiers, om politic francez, 1797-1877)

„Nimeni nu este mai bine pregătit decât un improvizator. Improvizatorul vorbește într-adevăr despre idei pe care le-a purtat mult timp în minte. În ce privește forma, unii oratori este suficient să aibă la dispoziția sa o mie cincisute două mii de cuvinte și îi revine sarcina ca, printr-o revizuire severă a limbajului său, să facă o astfel de selecție, încât cuvântul să fie potrivit, imaginea exactă, metafora adecvată faptului și, printr-un fel de memorie inconștientă, la care este obișnuit să facă apel, să înlătuie cuvintele în mod firesc. Cuvintele aparțin tuturor, dar ceea ce le este dat numai unora este să ghicească însă cum va fi auditoriul și câtă forță și supletețe îți este necesară pentru aceasta.” (Viviani, președintele Consiliului celei de-a III-a Republici)

Fragment din „Tehnica scrisului”, Caiet Documentar editat de Catedra de teorie și practică presei a Academiei de Științe Social-Politice, pp. 15-18. Traducere Silvia Turza.

ARTICOLUL ZILEI

Crucea Roșie – 125 de ani

Îngropați până la gât în tranșeele înguste, cu cască de oțel pe cap și baioneta la armă, zece milioane de oameni așteptau de-o parte și de alta a unor linii de front ce înconjurau Europa. Așteptau să moară într-un război așa cum fuseseră toate până atunci.

Jocurile fuseseră însă altfel făcute cu mult înainte ca arhiducele Franz Ferdinand – moștenitorul tronului Imperiului Austro-Ungar – să se încovoieze sub gloanțele de la 28 iunie 1914. Sarajevo fusese doar un pretext. Oamenii politici împărțiseră mai înainte în fel și chip hărțile lumii, iar savanții proiectaseră în același scop, în cel mai desăvârșit secret, arme noi: tancuri, avioane, cuirasate, submarine, mortiere de calibrul înspăimântătoare, tunuri cu tragere lungă, gaze de luptă...

În fața unui previzibil dezastru de proporții mondiale societățile de Cruce Roșie din țările beligerante au trebuit să-și mobilizeze de urgență toate resursele, să facă apeluri repetate pentru strângerea de fonduri și să solicite ajutorul societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie din țările neutre pentru a pune la punct – conform prevederilor Convenției de la Geneva din 1906 – mii și mii de ambulanțe, spitale în apropierea frontului și servicii pentru căutarea persoanelor dispărute. O imagine de ansamblu a amploarei acestor eforturi nu va putea fi niciodată alcătuită. Dar și elementele dispartate sunt edificatoare. Astfel, Crucea Roșie engleză va pune în sprijinul răniților de pe front spitale cu peste 200.000 de paturi, zece de trenuri sanitare și coloane de autoambulanțe. La rândul său, Crucea Roșie germană va organiza 3.355 de spitale cu 200.000 de paturi și 84 de trenuri sanitare. Eforturi similare vor întreprinde societățile naționale de Cruce Roșie din Rusia și Austro-Ungaria, din România, Serbia, Belgia, Italia, Bulgaria, Turcia... În literatura și în sprijinul convențiilor internaționale, societățile naționale de Cruce Roșie din unele țări neutre vor trimite în sprijinul răniților de pe fronturile primului război mondial importante unități sanitare. Astfel, Crucea Roșie finlandeză va organiza și trimite două spitale pe frontul de est – unul amplasându-se la Vilnius și altul la Varșovia – exact în momentul marii înclăștări germano-ruse de la Lacurile Mazure. Crucea Roșie elvețiană va finanța spitale pentru combatanții grav răniți, iar Crucea Roșie suedeză își va oferi serviciile ca intermediar în schimburile de răniți. Ajutoare pentru Europa se pregătesc încă de la începutul conflictului și de pe alte continente. Prima reacționează Crucea Roșie japoneză, trimițând ambulanțe și spitale cu materiale și personalul necesar în Franța și Anglia.

Aceasta va aduce, desigur, o importantă contribuție la salvarea a zece de mii de oameni.

Ceea ce va însemna însă prea puțin.

Timp de 4 ani, cu o îndârjire crescândă, în Europa, în Asia și în Africa războiul va provoca masacre nemaiîntâlnite, lupte violente pe pământ, în aer și pe toate mările și oceanele lumii. Iar după ce războiul va deveni „de poziție”, noile arme vor fi îndreptate nu spre liniile fortificate, ci mult dincolo de acestea, distrugând uzinele, barajele, drumurile, căile ferate, bombardându-i pe civili pentru a-i înfometa și descuraja...

Teoretic, civili erau apărați prin Convenția de la Haga din 1907 (art. 42-56), care preciza că în orice situație comandanții armatelor ocupante trebuiau să ferească populația de orice abuzuri, jaf și violențe. În completarea acestor prevederi, exista așa-numita „Clauză Martens”, prin care se stipula că locuitorii teritoriilor ocupate rămân sub protecția reglementărilor și principiilor de drept ale națiunilor, așa cum rezultă din uzanțele popoarelor civilizate, din legile umanității și preceptele conștiinței. Dar ce însemnau aceste reglementări strict teoretice în înclăștarea pe viață și pe moarte care cuprinsese omenirea?

Și atunci, oamenii încercau să se ferească din fața torentului de foc care distrugea totul.

Pentru a-i salva erau necesare mijloace de transport, stații de primire, cantine, corturi, spitale... O parte însemnată a resurselor societăților naționale de Cruce Roșie – pregătite să intervină în sprijinul militarilor răniți pe front – a fost îndreptată astfel spre ajutorarea refugiaților, punându-le la dispoziție cantinele și infirmeriile. În Franța, datorită amploarei pe care o luase retragerea populației din teritoriile ocupate de armata germană, s-a creat chiar un serviciu special al Crucii Roșii de însoțire a trenurilor de refugiați, unii căutând să ajungă în teritoriile neocupate ale Franței, via Evian sau Annemasse.

Acesta fusese doar prologul. După înaintarea fulger în est, în vest, în sud și în nord, Puterile Centrale fuseseră oprite și fronturile stabilizate. Dar sute de mii de civili și militari erau răniți.

Prevăzând degradarea situației, fusese lansat de către CICR un „Apel către beligeranți”, cerându-se respectarea prevederilor Convenției de la Geneva pentru a li se crea medicilor militari și infirmierilor Crucii Roșii condiții de a-și îndeplini misiunea lor umanitară. Ceva se petrecuse însă și în acest domeniu, pentru că atât prevederile Convenției de la Geneva din 1906, cât și cele ale Convenției de la Haga din 1907 erau frecvent încălcate. Reguli esențiale ale acestora erau considerarea ca ilegală a bombardării ambulanțelor și spitalelor de către artileria sau de către aviație și capturarea personalului sanitar. Practic însă, la sfârșitul lui 1914, mii de medici, de infirmieri și brancardieri – bărbați și femei, membri ai formațiilor societăților de Cruce Roșie – se aflau în detenție de la începutul războiului, aproape inactivi, în lagăre și tabere pentru prizonieri. Motivul invocat: necesitatea reținerii lor pentru prevenirea epidemiilor și în special a tifosului exantematic, întrucât medicii păstrați de fiecare beligerant în spatele frontului ar fi fost insuficienți. Dar prezența lor era mai necesară ca oricând pe front, unde numărul răniților crescuse într-un procent fantastic. Astfel, după estimările specialiștilor francezi, de dinainte de război, potențialul necesar a fi pus de Crucea Roșie franceză la dispoziția armatei era de 753 de spitale auxiliare, 85 de infirmerii de gară și 52 de echipe de infirmieri. Dar din primele zile ale războiului s-a dovedit că acestea reprezentau prea puțin. Printr-un efort uriaș și prin subscripțiile publice, numărul infirmierilor voluntari a trebuit să ajungă la 63.150, iar al medicilor la 6.991, numărul spitalelor auxiliare a trebuit să fie dublat (1.480), lor adăugându-li-se 60 de automobile sanitare pentru evacuarea rapidă de pe câmpul de luptă și 21 de grupe chirurgicale auto-dispunând de camioane, de adevărate saloane de operații, cu tot echipamentul necesar și chiar de lumină electrică. În plus, vor fi echipate 10 nave-spital cu infirmieri ai Crucii Roșii ce vor fi afectați fronturilor din Orient – Salonic, Corfu, Gorizia. Efortul era similar pentru toate societățile de Cruce Roșie, care resimțeau acut lipsa medicilor și a infirmierilor luați prizonieri. Ca urmare, în aprilie 1915, prin intermediul CICR, se ajunge la primele tratative asupra schimbului de prizonieri din rândul personalului sanitar. În anul 1915, circa 4.000 de francezi și mai mult de 1.000 de germani din această categorie vor fi repatriați. Un alt schimb de prizonieri medici are loc un an mai târziu, în iunie 1916.

Mai precară era situația sutelor de mii de civili prizonieri de război, pentru că la izbucnirea conflictului nici o prevedere a Convenției de la Geneva nu se referea la aceștia. Dislocarea populației, exodul, cuprinderea în lagăre, ca și violența luptelor au făcut ca milioane de oameni să nu mai știe nimic despre familiile lor. De aceea, prin tradiție, s-au adresat societăților de Cruce Roșie.

Cristian Ionescu Sănătaș, nr. 7/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chisoceri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Basarabeni cereau alfabet latin

UM 0500 București
Notă
14 iulie 1989
Din discuțiile avute cu șeful de protocol de la Consiliul Culturii și Educației Socialiste cu scriitorii Paul Anghel și Mihai Ungheanu, care au efectuat, recent, vizite în RSS Moldovenească, la invitația Uniunii Scriitorilor din Chișinău, au rezultat, în principal, următoarele aspecte:

Scriitorii din RSS Moldovenească manifestă un interes deosebit pentru a avea legături directe și cât mai frecvente cu scriitorii români, mai ales în aceste zile, când așteaptă să se aprobe folosirea scrierii latine. Față de scriitorul Paul Anghel, mai multe persoane – în timpul vizitei făcuse la Uniunea Scriitorilor din Chișinău – și-au exprimat dorința de a-și procura din țara noastră mașini de scris cu caractere latine, la care să-și poată dactilografia lucrările ce urmează a fi tipărite. Ele s-au confiat că vor să vină în RS România să caute la magazine sau la consignația mașini de scris, dar nu știu cum le vor putea trece primăvara la frontieră. Intelectualii din RSS Moldovenească doresc să trimită tineri pentru studiul limbii latine la universități din Polonia, Anglia și alte țări, cât și la Kiev, arătându-se surprinși neplăcut de faptul că din RS România nu li s-a oferit nici o bursă în acest sens. Problema burselor a fost ridicată și de Mihai Poiată, adjunct al ministrului Culturii din RSS Moldovenească, în discuțiile avute la Consiliul Culturii și Educației Socialiste, în ziua de 22 iunie a.c., cu vicepreședintele Mihai Dulea.

Situația internă actuală din URSS a permis o mobilizare a forțelor liberale din RSS Moldovenească, în frunte cu cele scriitoricești. Scriitorii controlează o instituție obștească, Uniunea Scriitorilor, și tutelează Cenealul Alexei Mateevici (cu audiență la adolescenți și tineri), precum și revistele Uniunii Scriitorilor, având influență și asupra unei părți a presei. Mai există Frontul Popular, care, deși condus de scriitorii, este în curs de autonomizare, ca organizație independentă. Dezideratele acestei mișcări sunt de ordin social, economic, cultural și politic. Se dorește ca toți moldovenii (românii) să aibă de lucru în RSS Moldovenească și să se oprească, în același timp, intrarea în republică a elementelor străine etnice, care ocupă – printr-o politică veche – un loc privilegiat. Se mai cere: alfabet latin, limbă unică de stat moldovenească, năzuirea să se gospodărească singuri, să înceteze subordonarea întreprinderilor către verigile centrale, dezvoltarea coo-

Leonida Lari FOTO: Agerpres

Grigore Vieru FOTO: Vitalie Călugăreanu

perării economice cu România sau cel puțin contracte preferențiale.

Din punct de vedere politic, cer ca RSS Moldovenească să reintre în granițele din anul 1918, adică să-i fie restituite Bucovina și Bugeacul (partea de sud a Basarabiei). Manifestă o rezervă ascunsă față de cadrele care provin din fosta republică moldovenească de peste Nistru, pe care le numesc șanșisti.

Intelectualii din Chișinău apreciază la circa 5 milioane numărul moldovenilor din URSS, adică din RSS Moldovenească, Bucovina și Bugeac, ca și dincolo de Nistru, până în Siberia. Chișinăul – cu peste 700.000 de locuitori – este considerat al doilea oraș românesc ca număr de locuitori. Au știință și țin legătura cu românii din Maramureșul istoric, din Ucraina subcarpată, dedicați comerțului, afacerilor, vorbitori încă de limba română, dar în curs de rusificare și ucrainizare. Fenomenul slavizării este susținut printr-o politică dură, opresivă, mai ales în Bucovina și cu precădere la Cernăuți, ca și în sudul Moldovei istorice. Deși în RSS Moldovenească rusa este limba de stat, implicit limba de școală, majoritatea populației vorbește încă românește, influența rusă manifestându-se prin intonație și împru-

muturile lexicale. Școala primară duce lipsă de abecedare, de cărți de școală românești. De asemenea, Uniunea scriitorilor din RSS Moldovenească duce lipsă de profesori de calitate și de cursuri moderne. În general, instituțiile culturale sunt ținute departe de curentul informării la zi; pe această cale, se creează șanse în plus elementelor neromânești.

Existența în cuprinsul RSS Moldovenești a organizației Interfront (Internationall front, adică Front internațional), constituie un mare obstacol în calea liberalizării și emancipării societății românești. Aparută ca urmare a liniei perestroika și glasnost, Interfront-ul este de fapt o frână a liberalizării, fiind organizație pro-rusă, șovină, antiromânească, cu mobiluri economice și politice. Atenatul asupra scriitorului Dimitrie Matcovski, în viață, dar nerecunoscut, este pus pe seama Interfront-ului. Scriitorii români din Chișinău, unii azi parlamentari, primesc amenințări cu moartea, care vin din partea Interfront-ului. Victime au mai fost Grigore Vieru (la 25 iunie a.c., asupra lui au aruncat cu pietre copii de ruși) și Leonida Lari.

La data de 25 iunie 1989, în Piața Victoriei din Chișinău, la statuia lui Lenin și tribuna oficială, a avut loc primul

miting autorizat al Frontului Popular, aprobat a se ține între 14:00 și 17:00. La ora 17:15 s-au tăiat microfoanele. Au participat circa 60.000 de persoane, ordinea fiind asigurată de patrulăle Frontului Popular. Mulțimea a rămas în ploaie, timp de trei ore, solidarizându-se prin vot cu oratorii și scriitorii finali ale mitingului. În esență, mitingul a fost un protest la sărbătoarea oficială de la 28 iunie, considerată de autorități Ziua eliberării de către Armata Roșie a Basarabiei de sub jugul imperialismului român. La tribuna și în mâinile manifestanților au fost steaguri tricolore în benă; tinerii au purtat panglici de doliu în piept, pe antebraț sau în jurul capului. Cele mai frecvente lozinci ale mulțimii au fost: "Căzută de guvern!" și "Jos mafia!"

Vorbitorii, între care pentru prima dată a apărut un grup de istorici cu opinii convergente, au denunțat pactul Ribbentrop-Molotov ca un act de trădare politică, cerând restabilirea adevărului istoric și dreptate pentru RSS Moldovenească. S-a considerat că 28 iunie nu este zi de libertate, ci de ocupație, trebuind a fi declarată zi de doliu național! Prutul a fost tratat de vorbitori ca graniță inventată. Unul dintre aceștia a spus că este ridicol să pretinzi că eliberezi pe români de ro-

mânii Rezumativ, la miting s-a cerut: 1. alfabet latin; 2. limbă unică de stat, moldovenească; 3. întregirea hotarelor republicii cu Bucovina și Bugeacul; 4. denunțarea pactului Ribbentrop-Molotov ca act antisocialist, stalinist și fascist; 5. considerarea culturală a RSS Moldovenești în cadrul culturii românești. S-au citit două scrisori, de către Negru și Turcanu, privind toate problemele sus-menționate. De primă urgență este considerată introducerea alfabetului latin și a limbii de stat unite, moldovenești.

Au luat cuvântul și doi ruși și un ucrainean, aderenți la poziția moldovenească. Notă aparte a făcut un singur vorbitor, respectiv un anume Dinu Mihail, care a adus critici la adresa regimului social românesc din perioada 1918-1940 și a insistat asupra superiorității culturale din perioada 1940-1944. S-a dat guvernului un vot de neîncredere, ziarele au prezentat mitingul în mod deformant și incomplet.

La 28 iunie 1989, Ziua eliberării RSS Moldovenești de Armata Roșie, tineri manifestați, cu steaguri tricolore, s-au deplasat pe Strada 28 iunie din Chișinău, ale cărei tablete au fost tăiate cu creta, scriindu-se Strada Ion Creangă. A fost blocată această stradă și împiedicată o mică demonstrație oficială, cu mijloace pasnice. De asemenea, a fost blocată sala oficială de concert, unde se dădea spectacol în cinstea eliberării, clădirea legată cu un brau negru, iar instrumentalistii chemați afară pentru a nu ține concertul. (Presă a dat știrea: din pricina unor elemente extremiste, concertul nu a mai avut loc). Apoi, la statuia lui Ștefan cel Mare, a continuat manifestația împotriva zilei de 28 iunie ca sărbătoare națională. Statuia a fost îndoliată, tinerii au purtat doliu, s-au rostit discursuri, s-a cântat etc. De menționat că manifestațiile au avut caracter pasnic, s-au desfășurat în mod disciplinat. Nu au fost incidente, busedule sau acte de huliganism. Acestea sunt provocate izolat, prin atacuri la persoane singure, de tineri ai Interfront-ului. La mitingul de la 25 iunie și manifestațiile de la 29 iunie, neromânii nu au mai ieșit pe stradă.

În ziua de 30 iunie, starea de lucruri era tensionată, oficialitățile fiind nemulțumite de desfășurarea evenimentelor.

ASRI, Fond "D", dosar nr. 11.180, vol. 4, f. 98-100
Document din volumul: Cartea albă a Securității, editor: Mihai Pelin, București, Serviciul Român de Informații, 1997, p. 442-444

DIN ARHIVA CC AL PCR

Ceașescu a urât chinezilor să depășească greutățile provocate de „contrarevoluționari“

Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al CC al PCR din ziua de 14 iulie 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. (...) Tov. Nicolae Ceaușescu: Este o problemă legată de Comunicatul Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

Există date privind cheltuielile militare ale diferitelor state.

Numai așa, informativ, vreau să vă spun că noi suntem cu cele mai mici cheltuieli, în dolari. Noi suntem cu 3%, adică 1,170 miliarde dolari. URSS, tot după datele acestea, este cu 280 miliarde dolari; Ungaria – 2,600 miliarde; Polonia – 4 miliarde; RD Germană – 13 miliarde și ceva; Cehoslovacia – 5,4 miliarde; Bulgaria – 2,6 miliarde.

Statele Unite ale Americii sunt cu 300 miliarde dolari; Turcia – 4,8 miliarde; Spania – 8,6 miliarde; Portugalia – 1,5 miliarde, aproape cât noi; Olanda – 7,9 miliarde; Norvegia – 3,4 miliarde; Italia – 18,70 miliarde; Grecia – 4 miliarde; RF Germania – 39 miliarde; Franța – 38 miliarde; Danemarca – 2,8 miliarde; Canada – 10 miliarde; și mai sunt câteva țări.

Aceste mari cheltuieli militare prezintă de fapt cauzele care determină situația economică grea.

Faptul că noi de mult am tot redus cheltuielile militare și suntem acum la acest nivel ne-a ajutat în dezvoltarea noastră economică, inclusiv în plata datoriei externe.

Am dat toate acestea numai așa, în mod informativ, pentru că este bine ca să se știe.

Mai este o problemă internațională. Sunt două lucruri pe care este bine să le cunoașteți.

Avem aici o informare de la tovarășii chinezi în legătură cu ceea ce s-a întâmplat la ei. Informarea are 11 pagini. Nu am dat-o să se citească, dar poate totuși s-o dăm să se citească.

Venind acum din RPD Coreeană, tovarășul Nicolae Constantin s-a oprit în China și a fost primit de noul secretar general al partidului Comunist Chinez, Ziang Zemin, cu care a avut o convorbire.

Să ne prezinte tovarășul Nicolae Constantin informarea pe care ne-a făcut-o.

Tov. Nicolae Constantin: Conform sarcinii date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la întoarcerea din Phenian am rămas în Beijing pentru a transmite un mesaj conducerii Partidului Comunist Chinez.

Luni, 10 iulie, la orele 15:00 am fost primit de tovarășul Ziang Zemin, secretarul general al Comitetului Central al partidului Comunist Chinez. La primire am fost întâmpinați de tovarășul Ziang Zemin cu urarea de bine ați venit și suntem bucuroși de vizita dumneavoastră, spusă în limba română.

Tov. Nicolae Ceaușescu: El a fost în România de mai multe ori.

Tov. Nicolae Constantin: După ce am transmis mesajul din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu și am făcut referiri la telegrama adresată cu ocazia alegerii în funcția de secretar general și că ne exprimăm convingerea fermă că Partidul Comunist Chinez are puterea de a rezolva problemele interne fără nici un amestec din afară, că sub conducerea partidului Comunist Chinez, poporul chinez va depăși greutățile provocate de acțiunile elementelor contrarevoluționare și va realiza hotărârile celui de al XIII-lea Congres al partidului

privind asigurarea construcției socialiste în China pentru bunăstarea și fericirea întregului popor.

În continuare, am expus realizările obținute de poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărârea Plenarei Comitetului Central ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales secretar general la cel de-al XIV-lea Congres cât și documentele aprobate de Plenară. De asemenea, am expus poziția fermă a conducerii partidului nostru privind principiile construcției socialiste.

Tovarășul Ziang Zemin a rugat să se transmită tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu cordiale și sincere mulțumiri pentru telegrama de felicitare cu ocazia alegerii sale în funcția de secretar general.

„Vă rog să transmiteți tovarășului Nicolae Ceaușescu din partea mea și a tovarășilor Deng Ziaoping, Li Xiaonian, Li Peng și Yang Shangkun, cele mai calde mulțumiri pentru mesajul transmis, cele mai cordiale salutări, urări de sănătate și viață îndelungată spre binele și fericirea poporului român și suntem cu toții foarte bucuroși că tovarășul Nicolae Ceaușescu va fi reales secretar general al partidului la cel de-al XIV-lea Congres al partidului.

Vă rog să-i comunicați tovarășului Nicolae Ceaușescu că, referitor la rebeliunea contrarevoluționară și evenimentelor care au avut loc în China, și în special în Beijing, s-a ajuns la asemenea situație încât, pentru a păstra cuceririle revoluționare singura cale este numai intervenția armatei populare pentru a lichida rebeliunea contrarevoluționară.

Trebuie să spunem că aceasta a re-

prezentat un lucru rău, dar în proverbialul nostru, se poate spune că a avut și partea sa bună. Ele ne-au obligat să reflectăm la foarte multe probleme.

Deși, în prezent, s-a obținut victoria decisivă în lichidarea rebeliunii contrarevoluționare, mai sunt multe de făcut, suntem încrezători că vom reuși să depășim greutățile existente.

Dorim încă o dată să mulțumim Partidului Comunist Român, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru poziția justă adoptată și sprijinul față de măsurile luate.

Pentru noi a fost un moment în care am văzut cu luciditate cum lumea capitalistă vrea să distrugă socialismul.

Rog să-l informați pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că partidul nostru se va menține, în continuare, pe cele patru principii.

Primul: Conducerea de către partid și numai sub conducerea Partidului Comunist Chinez, rolul său de conducător nu se poate schimba, deoarece este rezultatul revoluției chineze și nici un partid nu-l poate înlocui.

Al doilea: Continuarea pe calea socialistă. Vom persevera pe această cale, deoarece ea a constituit idealul nostru din todeauna și a reprezentat programul partidului.

Considerăm că proprietatea socialistă și obștească asupra mijloacelor de producție este singura cale pentru construirea socialismului și ea constituie nucleul sistemului socialist, proprietatea privată fiind foarte, foarte mică parte.

Al treilea: Nu vom renunța la ideile marxism-leninismului.

Al patrulea: Nu vom schimba principiul dictaturii democratice, în trecut nu am acordat atenție acestui principiu. Subliniez că cele patru principii au fost aprobate de cel de-al XIII-lea Congres al partidului.

Vom promova, în continuare, o politică de reforme și deschidere spre exterior, nu putem să stagnăm, să ne închidem în trecut.

În cadrul procesului de reformă trebuie acționat pentru eliminarea fenomenelor care frânează dezvoltarea forțelor de producție.

Un lucru să fie clar: nu vom mai tolera abaterile de la calea socialistă. Indiferent de condițiile istorice și economice, specifice fiecărei țări socialiste, ele au elemente comune fundamentale adică menținerea și creșterea rolului conducător al partidului și a căii socialiste.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Cămarilor, dos. nr. 53/1989

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

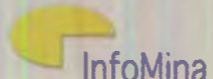
Dinescu, invitat în Franța

Cotidianul Le Monde relatează, la 14 iulie 1989, că: „Domnul Jack Lang, ministrul Culturii, a invitat personal unsprezece scriitori români care luptă pentru apărarea drepturilor omului la marea defilare-spectacol de la 14 iulie. Printre cei invitați, despre care nu se știe dacă vor fi lăsați să vină, se află și poetul Mircea Dinescu, înălțurat în martie anul

acesta din redacția revistei România Literară, pentru vina de a-l fi criticat pe Ceaușescu”.

Cotidianul francez menționa și un mesaj transmis telefonic de disidenții bulgari. „Organizația independentă pentru apărarea drepturilor omului din Bulgaria a transmis salutări poporului și guvernului francez. Prin intermediul unui

apel telefonic, la Viena, doi conducători ai organizației au declarat că deviza „Libertate, egalitate, fraternitate” este mereu actuală pentru popoarele oprimate, în mod special pentru Bulgaria”.

Județul Sibiu

ORIZONTAL: 1) Stațiune balneară permanentă – Municipiu, atestat documentar încă din anul 1267. 2) Alt oraș amintit în documente din anul 1280 – Lac glaciar, monument al naturii și renumită cabană, 2035 m altitudine. 3) Cale – Cabană pentru turiști, la 1545m. 4) ... și încă una, la 600 m – Ca apele de munte. 5) Firele răscuțite din compunerea cablurilor – Roșu la mijloc. 6) Nou centru urban punct de plecare spre cabanele Ciupari, Gâtul berbecului, Prejba, Valea Sadului – Cifra. 7) Atât cea străină, cât și cea românească sunt bogat reprezentate în celebrul muzeu Brukenthal – La fântânele – Cele în care au poposit Al. I. Cuza, Al. Odobescu, M. Eminescu ș.a. pot fi vizitate în Sibiu. 8) A se deplasa – Peste scutece. 9) În ghiozdane – Terci – În mijlocul câmpiei. 10) Copii. 11) Aici se găsesc ruinele unei cetăți din secolul XII-lea, Casa poetului Octavian Goga și mausoleul lui Andrei Șașuna – Bolduri. 12) Club sportiv – Fabricată la Avrig – Dispu.

VERTICAL: 1) Cunoscută întreprindere din Sibiu – Grădina publică. 2) Sprinten – „... și tiftoe de vânătoare”, expoziție permanentă din Sibiu – Din Mediaș. 3) Culese din cazan – Vestită stațiune permanentă (1422 m); 4) Nume feminin – Cantitate mare – Se găsește la Cîsnădie și la Săliște. 5) A dovedi – Cabană la 1250 m. 6) Din Făgăraș – „... Sibiului”, stațiune balneară cu instalații pentru băi calde, băi reci, împachetări ș.a. – Florar. 7) Interzisi – Cadru pentru acrobații, dresuri de animale ș.a. 8) Debit central – Își dispută întâietatea cu găina – La lampă. 9) Din timpul zilei – A transporta. 10) Râu în Franța – Tara... din nord – Scoase din metale. 11) Primele două... din cinci – Oraș menționat documentar încă din 1402, azi însemnat centru al industriei chimice (2 cuv.). 12) Localitate vestită pentru covoarele sale – Prelucrate la fabrica din Agnita, de pildă.

tv 14 iulie 1989

19:00 Telegazeta
19:25 Epoca Nicolae Ceaușescu – epoca marilor înfăptuiri revoluționare
Conștiința demnității naționale, noua imagine istorică a poporului nostru, a României Socialiste în lumea contemporană. Documentar
Redactor Anca Arion
19:45 România în lume. Documentar
Redactor Paul Șoloc
20:05 Proiectul programului-directiv al Congresului al XIV-lea al PCR – însușitorul program de ascensiune a României. Documentar
Redactor Florica Rădulescu
20:25 Copiii cântă patria și partidul
Program literar-muzical-coregrafic în interpretarea unor formații pionierice și ale șoimilor

patriei, laureate ale Festivalului național „Cântarea României”
Redactor Iana Sterescu
20:45 Invățământ – cercetare – producție
Școala în fața unui bilanț de învățatură, muncă și creație
Redactor Nedie Lemariu
21:05 Univers, materie, viață
Emisiune de educație materialist-științifică
Din tainele pădurii
Redactor Ștefana Bratu
21:35 Mari ansambluri folclorice laureate ale Festivalului național „Cântarea României”
Ansamblul „Rapsodia Română” al Uniunii Generale a Sindicatelor din România
Redactor Petru Rusu
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost în general instabilă și s-a răcit treptat și în regiunile din estul și sud-estul țării, iar cerul a prezentat înnoirări mai accentuate în vestul, centrul și nordul țării, apoi și în rest. Au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice și izolat, de grindină în regiunile din vestul, centrul și nordul țării, apoi și în rest. Cantitățile de apă au depășit izolat 25 de litri pe metrul pătrat în 24 de ore. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări trecătoare în regiunile sudice, unde, trecător, a

avut aspect de vijelie, cu viteze de până la 55 kilometri la oră. Temperaturile minime s-au situat, în general, între 12 și 20 grade, iar cele maxime între 22 și 27 de grade în rest. În București vremea a fost în general instabilă și s-a răcit ușor. Cerul a fost variabil, cu înnoirări mai accentuate după-amiaza, când au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice. Vântul a suflat moderat, cu intensificări trecătoare până la 40 kilometri la oră. Temperaturile minime au oscilat între 15 și 18 grade, iar cele maxime între 27 și 30 de grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Institutul de Cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente energetice București Șoseava Bercei nr. 104, Sector 4, încadrează, în condițiile Legii 12/1971 următoarele categorii de personal: ingineri în specialitatea mașini termice, automatizări, energetice, electrotehnice, economist (plan, retribuția muncii și acord global), muncitori lăcătuși, sudori, strungari. Solicitanții vor avea stațiunea de domiciliu în București.
Întreprinderea de electronică industrială București, Str. Baicului

nr. 62, încadrează de urgență personal cu studii superioare în specialitatea proiectant, modele, arhitect și designer.

VÂNZĂRI
Vând Fiat 1500 L, pentru piese, aparat proiectie 16 mm, cu sonor Maia 205, picup stereo cu boxe Capri. Cumpăr Ford, Opel, Volkswagen.
Vând videorecorder nou VHS National, 4 capete, două viteze Dolby, CCIR-OIRT, dublu radiocasetofon viteză dublă, calorifer termostat pe ulei. Aștept provincia.

amintiri

1	2	3	4*	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Diționar: ILLE
Calendar 1989